

Nyíracsaádi ÉLET

VIII. évfolyam 2. szám

Nyíracsaád havonta megjelenő lapja

Ára: 20,- Ft

1998. február

Gazdajegyzők munkában

A Nyírség kapuja

(1. gazdajegyzői körzet)

A körzetben két település tartozik. Nyíradony város és Nyíracsaád nagyközség, melyek Hajdú-Bihar megye északkeleti peremén találhatók. Ezen településeket a „Nyírség kapuja”-ként szokták emlegetni.

A 29 km-re lévő megyeszékhely munkalátogatással szolgál az itt élő emberek számára, de mindkét település alapvetően a mezőgazdasághoz kötődik.

A térség természeti adottságait tekintve tipikus nyírségi táj. A tekintélyes felszín és a helyenként zárt erdőestekké alakult ligetes facsoportok a jellemzők.

Talajadottságot tekintve homok és réti talajtípusok találhatók. Jelentős szabad vízfelület nincs. Az átlagos aranykorona érték igen alacsony:

Nyíradony:	8,13 AK/ha
Nyíracsaád:	8,92 AK/ha
A körzet művelési ág szerinti megoszlása a következő:	
Szántó:	6.751 ha
Gyep:	1.074 ha
Gyümölcs:	808 ha
Erdő:	6.027 ha
Vízgyűjtő:	1.499 ha
Összesen:	16.159 ha

A gyenge termőadottságok miatt a természetből növények és hozamok behatároltak.

A vetésterület közel 45%-át kalászos gabonafélék teszik ki - főleg rozs és triticales -, melyek gyenge-közepes termésátlagokat produkálnak a körzetben.

A kalászosok mellett a kukorica a következő legfontosabb növény, melyet a vetésterület 28%-án természetesen, közepes eredménnyel (4,0-4,5 t/ha). A kukorica vetésterülete fokozatosan csökken a kalászosok javára. Ez a tény főleg a magyarázható, hogy a kukorica termelési költségei egyre növekednek, miközben a piaci lehetőségek szűkülnek, ezért sok termelő csak a saját szükséglete kielégítésére termel.

A vetésterület 4-5%-án burgonyatermesztés történik, mely az előző évekhez képest növekedési mutatókat mutat. A termésátlag közepes, de a minőség annál jobb.

Körzetben nagy hagyománya van a sok kézimunkát

igénylő zöldségtermesztésnek, mely megfelelő körülmények között jó jövedelmet biztosít a termelőknek.

Mintegy 100 hektáron történik uborkatermesztés. A terület 70%-án sík, 30%-án kordonos termesztés folyik. Ez utóbbi termesztési mód magas szakmai színvonalon történik. Az így megtermelt uborka exportképes, jó minőségű.

Pritaminpaprikát közel 80 hektáron termelnek. Szintén sok kézimunkaerőt igénylő növény, de kedvező időjárású években szakmailag megalapozott termesztésmóddal igen jól jövedelmez.

Tormatermesztés is terjedőben van, mely munkaerőigényét és jövedelmezőségét tekintve az előző két növényhez sorolható.

Jelentős területen történik a gyümölcsstermesztés, melynek túlnyomó része alma. Az adat sajnos kissé csalóka, hiszen a 808 hektárból mintegy 150 ha gyümölcsös sajnos elhagyott, nem művelt terület, mely igazi veszélyforrást jelent. A művelt terület 70%-a 20 évtől idősebb ültetvény. Az idős ültetvényeket intenzív exportképes fajták váltják fel.

Körzetben igen jelentős területet erdőművelési ágként hasznosítanak, mely nagysága folyamatosan nő a szántó rovására. A 2-3 AK/hektáros rendkívül gyenge termőképességű homoktalajok hasznosítása csak erdőtelepítéssel lehetséges. Az állattenyésztés a rendszerváltás óta sajnos visszaesett, és évről-évre további csökkenés tapasztalható. Ez a tény főleg a sertéshízlásra és a szarvasmarhatartásra, tejtermelésre vonatkozik.

Körzetben 80-100 db szarvasmarha van, főleg a kötött tartás jellemző. A vágósertések száma nagyon ingadozó, főleg a saját szükséglet kielégítésére szolgál.

A juhtenyésztésben kicsit jobb a helyzet. A közel 2.000 db anyajuh és szaporulata számára még megfelelő az itt található gyenge minőségű legelő.

Terjedőben van a zabosliba tartás. A legeltetés megoldott, és több termelő esetében a termelési ciklus finanszírozását a Híd Rt., valamint a Hajdú-Bét Rt. végzi.

Gazdálkodási Számok a Művelt forma körzetben terület	(db)	(ha)
Szövetkezet	1	20
Társas vállalkozás	6	4.733
Magángazdálkodók	2.200	9.907

A szövetkezetek jogutód nélküli megszűnése - úgy gondolom - jól példázza a körzet mezőgazdasági adottságait.

A magángazdálkodók a finanszírozási problémáikat maguk kell, hogy megoldják, hisz még a kedvezőbb kamatozású hitelekhez sem juthatnak. A termelés költségeit ahol csak lehet csökkentik, így kerülhet sor a nem félmázolt vetőmagvak elvetésére, kis mennyiségű műtrágya és növényvédőszer felhasználására.

Gépekkel nem rendelkező és 1-2 hektáron gazdálkodók sajnos nem fogják bírni az egyre növekvő termelési költségek finanszírozását. Számukra a szövetkezés, vagy az intenzív minőségi termesztésre történő átállás jelenthet megoldást. Szerencsére már van jó példa a gyümölcsstermelők körében.

Bízom benne, hogy a termelők által áhított szaktanácsadó hálózat és infrastruktúra kiépítése, a piac stabilizálása mihamarabb megtörténik, és egy megerősödött mezőgazdasággal léphetünk az EU-ba.

Gazdajegyzői fogadóórák:
Kedd, Csütörtök:
Nyíradony, Kossuth u. 38. 8-13 óra

Kedd:
Aradványpuszta, Kultúrház 14-16 óra

Szerda:
Nyíracsaád, Kolozsvári út 2. 8-16 óra

Barnác György
gazdajegyző

Megjelent az Agrárkamrai híradóban

Nyíracsaád Kultúrájáért Alapítvány

Tisztelt Olvasók!

Mint ismeretes Önök előtt 1992 óta működik körzetünkben a **Nyíracsaád Kultúrájáért Alapítvány** melynek célja a hagyományaink őrzése, a kulturális kapcsolatok gyarapítása, művészeti törekvések ösztönzése, támogatása, kulturális kezdeményezések felkarolása.

Alapítványunk működéséhez értékes támogatásokat kaptunk azokról akik tavalyi jövedelemadójuk egy százalékaival segítettek a kultúrát. Kérésünk idén is ugyanaz: rendelkezzenek a mi javunkra.

Fontos, hogy a lezárt, rendelkező nyilatkozatot tartalmazó borítékra fel kell tüntetni az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét. (személyi szám és adószám).

NYÍRACSAÁD KULTÚRÁJÁÉRT ALAPÍTVÁNY
ADÓSZÁM: 18540154-1-09

Támogató bizalmát megköszönve üdvözlő:

a Nyíracsaád Kultúrájáért Alapítvány kuratóriuma

Hagyományörző fejfás

Tisztelt Polgármester Úr, tisztelt Képviselő-testület!
Levelünkkel abban a hitben keressük meg Önöket, hogy az általunk, mint egy tíz éve felvállalt és más eredményekkel is büszkélkedő kezdeményezésünkhez csatlakozzanak.

Célunk a nemzet kulturális örökségének részét képező hagyományos temetkezési kultúra újjáélesztése, ezen belül is az adott település jellegzetes hagyományainak megfelelően kialakított sírhantok, illetve azok jelölésére szolgáló fejfák újraalkalmazásának elterjesztése.

A lakosság részéről napjainkban egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a kopjafák és a fejfák iránt. Elsősorban szépségük, de nem utolsósorban elérhető áruk miatt is. Míg a működő sír-emlékek 90-100.000,- Ft-ba kerülnek, addig a fejfák ára 25-35.000,- Ft. között mozog. Élettartamuk 60-100 év.

Temetőinkben jelenleg is található szabadfordulón készült fejfákat. Követendő példa lehet a hajdúböszörményi fejfás parcella létrehozása, ami a temető kijelölt részeként 1995. év óta ezt a hagyományörző szerepet tölti be.

Öseinktől ránkmaradt hagyományos temetkezési kultúránk megőrzése és továbbvitele mindnyájunk számára kötelező kell legyen. Ezen kultúra megőrzését vállaltuk fel Nagy Sándor fafaragó népi-iparművész és fia Nagy Zsolt fiamival.

Ennek érdekében azzal a kéréssel fordulunk a település vezetéséhez, hogy nyújtsanak segítséget célunk megvalósításához.

A „hagyományörző fejfás” kialakítását az alábbi módon képzeljük el:

Előzetesen - ha ez eddig még nem történt meg - feltárára kerülne a településen fellelhető fafejfás temetkezési örökség, mely alapján elkészülne egy katalógus, ami kitérnie a megvalósítás gyakorlati oldalára, azaz a fejfa konkrét anyagára, formáira, díszítőmunkáira, annak várható bekerülési költségére, utógondozására is, tartalmazná a hant kialakítását, növényvel való beültetésének hagyományos módjait.

A hajdúböszörményi gyakorlat szerint a sírhely megvásárlójának ezen irányelveket el kell fogadnia, ennek tudomásul vételét aláírásával is igazolja.

Hogy a fafejfás a temető ékes-sége lehessen, először is frekventált, jól megközelíthető helyen kellene kijelölni a kialakításhoz szükséges parcellát. Ez a településnek pénzébe nem kerül, egyéb kötelezettségekkel nem jár. A temető üzemeltetője a területet ugyanúgy kiméri, eladja, mint eddig tette. Sírhelyet és a fejfát mindenkor az elhunyt hozzátartozója köteles gondozni.

Ezt a hajdúböszörményi hagyományörző fejfásban is így szabályozták - rendeletekkel.

Jóddigi tapasztalatunk szerint szakértőket (1-2 fő) kellene felkérni, akik minden egyes fejfa leállításához engedélyt adnának ki. Erre leginkább hivatott szerv a Magyar Népművelési Intézet lenne, aki támogatást is nyújtana ehhez. Az engedély beszerzése a fejfakészítő feladata lenne. Erre azért van szükség, mert csak így akadályozható meg, hogy a térségbe nem illő, a település hagyományával, népi kultúrájával ellentéző sír-emlékek is felállítsákra kerüljenek.

Kérésünk, hogy segítsenek abban, hogy településünkön is a hagyományörző fafejfás kiakasztásra kerülhessen. Természetesen, - ha igénylik - a szükséges konzultációra előzetesen egyeztetett időpontban rendelkezésre állunk.

Elképzelésünk illusztrálására mellékeljük eddigi tevékenységünk összefoglaló anyagát, valamint a mesterségeket ismerő jeles személyiségek e témáról alkotott véleményét.

Bízva e nemes kulturális örökség továbbélését elősegítő döntésükben és mielőbbi találkozásban, tisztelettel:

Debrecen, 1998. január

Nagy Sándor
fafaragó, népi-iparművész és fia
Nagy Zsolt
famíves

4031 Debrecen,
Kishegyesi u. 113. sz.
Tel.: (52) 430-531

Farsangi melléklet

A Nyíracsaádi Élet fele a farsang, közelebből a Nyíracsaádiak és barátaiak bálja jegyében készült. Rendhagyó módon a negyedik oldalról, fejjel lefelé és visszafelé is elkezdünk egy újságot, a Nyíracsaádi Farsangi Életet. Reméljük, ezzel kellemes szórakozást nyújtunk a kedves olvasóknak, s a bálon résztvevőknek egyaránt. A „komoly” részben egy képet is közlünk (itt, e sorok mellett), amely az óvoda 1995-ös farsangján készült. Jó mulatást kívánunk!

Változások a közlekedésigazgatásban

A Magyar Közlöny 1997/74-es számában jelent meg a Belügyminiszter 48/1997. (VIII. 26.) BM rendelete, mely a közúti közlekedés rendőrhatalósági igazgatásáról szól.

A járművezető kötelezettsége

A járművezető köteles:

- vezetés közben a vezetésre jogosító okmányt, valamint mozgáskorlátozottak esetén az orvosi alkalmasságára, a vezetési feltételekre vonatkozó külön jogszabályban leírt mellékletet magánál tartani,
- személyi adatainak megváltozását a rendőrhatalóságnál 15 napon belül bejelenteni,
- közúti ellenőrzés során a személyazonosságát igazoló és a vezetésre jogosító okmányt és annak mellékletét, a forgalmi engedélyt, a környezetvédelmi igazoló lapot és a kötelező gépjármű felelősségbiztosításról szóló bizonylatot, vagy igazolást az ellenőrzésre jogosult hatóságnak átadni,
- vezetői engedélyének elvesztését 15 napon belül bejelenteni köteles.

A jármű tulajdonosa köteles:

A rendőrhatalóságnak az e célra rendszeresített nyomtatványon 15 napon belül bejelenteni:

- a törzskönyvbe a forgalmi engedélybe bejegyzett adatokra vonatkozó változást,
- a jármű elhasználódása vagy bármely más okból történő végleges megszűnését,
- a forgalmi engedély, törzskönyv rendszám-tábla, továbbá címke eltűnését, megrongálódását bejelenteni, (törzskönyv bevezetése 1998. szeptember 1-jétől várható),
- a rendőrhatalóság felszólítására 8 napon belül a járművet megsemmisítésre bemutatni és a jármű mindenkori üzemeltetőjéről adatot szolgáltatni,
- a jármű elidegenítése esetén a törzskönyvet és a forgalmi engedély törzslapját a jármű jogszerező megszerzőjének át kell adni,
- a tulajdonjogban bekövetkezett változást a régi tulajdonos 15 napon belül meghatározott nyomtatványon a forgalmi engedély személyi lapjának csatolásával lakóhelye, székhelye, telephelye szerint illetékes rendőrhatalósághoz köteles bejelenteni.

Tehát gépjármű értékesítése esetén a törzslap az új tulajdonosé, míg a személyi lapot a helyi rendőrség igazgatási előadójának kell leadni.

Birta Sándor r.tzls.
közlekedési előadó

Matil János és felesége Mulik Erzsébet szűk családi körben ünnepelték 50. házassági évfordulójukat január 24-én

Ilyen még nem volt

Az 1848-as szabadságharc 150 éves évfordulója tiszteletére a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Balesetmegelőző Bizottsága Közlekedési játékok készítésére Pályázatot

ír ki óvodás és általános iskolás gyerekek számára. Pályázni lehet bármilyen saját készítésű közlekedési játékkal. Az elkészített pályaművet egy A3-as nagyságú keménylapra, kartonra, műanyagra, fára felragasztva, valamint név, iskola megjelölésével kérem a Hajdúhadházi Rendőrkapitányságon leadni.

A játékok készülni:

- fából
- agyagból
- szövetből

- műanyagból
- egyéb anyagokból
Nagysága nem haladhatja meg egy A3-as lap nagyságát.

Beküldési határidő:

1998. március 10.
A beérkezett játékokat egy öt fős szakmai zsűri értékeli. A legjobb értékű tárgyjutalomban részesülnek. Március 15-én a Hajdúhadházi Művelődési házban kiállítás rendezünk a játékokból, majd a 4-es számú választókerületben vándorkiállítás formájában eljuttatjuk valamennyi településre.
Pályázatot adhat be: iskola, óvoda, valamint bármelyik gyerek önállóan.

Hirdetések

Konyári Ferencnének Nyíracsaád, Arany J. u. 6. sz. alatti lakosnak a Szabó-tagban 4 hold földje eladó.
Érdeklődni a fenti címen lehet.

Előnevelt csirke jegyezhető február utolsó hetére, később folyamatosan.
Bábolnai naps csirke március hónapra jegyezhető. Érdeklődni: Duczár Jánosné Nyíracsaád Nyíl u. 2. Tel.: 206-080

Patalenszki Józsefné háza eladó. Cím: Kossuth u. 80, vagy Öreg Napközi Otthona.

Nyíracsaádon a Kistagban a nyírmártonfalvai út mentén 3 hold föld valamint a középső dűlőben 1 hold föld eladó.
Árajánlatokat a 346-893 vagy a 06-20-710-436-os telefonon

Kiigazítás

A januári szám első oldalán az önkormányzat Gyermekvédelmi támogatás folyósításának feltételeit vizsgálta felül és nem a családi pótlékot.

VIDEOFELVÉTEL KÉSZÍTÉS

esküvőről, eljegyzésről, keresztelekéről, házassági évfordulóról, születésnapról, névnapról, ballagásról, szalagtűzörlől, egyéb rendezvényekről, eseményekről

Kedvező áron!
Megrendelhető:
Kiss József
Tel.: 52/311-038
Debrecen, Miklós u. 5.
vagy:
Nyíracsaád, Munkácsy u. 10.
Tel.: 52/206-750
V & K VIDEO

Mit kell tudni a próbajogosítványról

1998-ban kerül bevezetésre a próbajogosítvány azaz kezdő vezetői engedély. Azok kapják akik életükben első vezetői engedélyt megszerzik.

A kezdő vezetői engedély a kiadás napjától két évig érvényes. Két alkalommal egy-egy évre meghosszabbítható. Hosszabbításra akkor kerülhet sor, ha a közúti közlekedési szabályok megszegésével közlekedési bűncselekmény vagy szabálysértés miatt a vezetői engedélyt a hatóság visszavonja, ebben az esetben a bevonás időtartama nem számít be a minősítés időtartamába.

A próbajogosítvány bevezetését az érdekeltek indokolták, hogy a kezdő gépjárművezetők nem rendelkeznek kellő rutinnal a közlekedésben, A Belügyminiszteri Rendelet értelmében, a kezdő vezetői engedéllyel A és A1 kategóriában utas nem szállítható míg B és C illetve C1 kategóriában fegyveres erők kivételével pótkocsi nem vonatható.

Érdemes megjegyezni a rendőrség két esetben hosszabbít kezdő vezetői engedélyt. Harmadik alkalommal a rendőrhatalóság az engedélyt végleg bevonja és megsemmisíti. A járművezetőt határozatban új elméleti és gyakorlati, valamint pályaalakmasági vizsgára kötelezik. Sikeres vizsgák után ismét kezdő vezetőnek minősül az illető.

Változások a KRESZ-ben

1997. szeptember 15-én lépett hatályba a KRESZ módosítás során bevezetett legtöbb új rendelkezés.

Ilyen a veszélyes anyagot szállító járművek számára a kötelező haladási irányt jelző, illetve az ilyen járművek számára behajtani tilos táblák.

A nehéz tehergépkocsik számára a kijelölt parkolóhelyeket is külön tábla jelzi. Az útzárt jelző

tábla azt jelenti, hogy az adott szakaszt a rendőrség útzárral lezárta. Az eső illetve hófelhőt ábrázoló kiegészítő tábla arra hívja fel a figyelmet, hogy az adott útszakaszra a megváltozott időjárási viszony fokozottan jelentkezik.

Újdonság a „Gyermekszállítás” jelzőtábla, mely a gyerekeket szállító járművön elől hátul jól láthatóan helyezik el. Arra figyelmeztet, hogy a jármű előtt és mögött kis gyerekek hirtelen felbukkanásával kell számolni. A kerékpárosokat több új tábla útburkolati jel és közlekedési lámpa is védi, a kerékpárutakon is. Táblát helyeznek ki a kerékpárutak mentén.

A módosított KRESZ előírja, hogy a vasúti kereszteződést csak fokozott óvatossággal szabad megközelíteni. A járművezető a vasúti átjáró előtt a veszélyt jelző táblánál köteles a gépkocsija sebességét lakott területen belül 30, azon kívül 40 km/h csökkenteni.

1998. január 1-jétől a gépkocsi vezetője menetközben kézben tartott MOBIL telefont nem használhat. A kétkerekű, továbbá a gépkocsinak nem minősülő háromkerekű jármű vezetője menetközben ide értve a forgalmi okból történő megállást is kézben tartott MOBIL telefont nem használhat. A KRESZ nem teszi kötelezővé a kihangosító berendezés használatát. Az autósok maguk döntenek, hogy szereltetnek a gépkocsijukba kihangosítót, vagy lemondanak a menetközbeni telefonálásról. 1998. július 1-jétől segédmotoros kerékpárral immár mindennél csak becsatolt bukósisakkal szabad közlekedni. A hajdúhadházi Rendőrkapitányság Balesetmegelőző Bizottsága 1998. évben valamennyi közlekedőnek bal esetmentes évet kíván.

Birta Sándor r. tzs.
közlekedési előadó

A kötelező kéményseprőipari közszolgáltatás díjai

1. A közgyűlés a kötelező kéményseprőipari közszolgáltatás 1998. évre vonatkozó díjait az alábbiak szerint hagyja jóvá.

1.1./ Egyedi és gyűjtőkémények tisztítása
Kémények évi kétszeri ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása, aknatisztítással, a tartozékok tisztításával, négyévenkénti műszaki felülvizsgálattal max. 60 KW teljesítményig, szükség szerinti égetéssel - szilárd és olajtüzelés egységár (ft) 924,-
Kémények évi egyszeri ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása, aknatisztítással, a tartozékok tisztításával, négyévenkénti műszaki felülvizsgálattal max. 60 KW teljesítményig (egy tartalékkéményre vonatkozóan) gáztüzelés 674,- db/év szilárd és olajtüzelés 478,- db/év

1.2./ Központi kémények ellenőrzése, tisztítása
Szilárd és olajtüzelésű berendezések kéményeinek és azok tartozékainak egyszeri tisztítása, 60 KW feletti teljesítményű berendezések esetén, a négyévenkénti műszaki felülvizsgálattal együtt 4096 cm²-nél (64x64 cm/cm) kisebb keresztmetszet esetén (egységár Ft.)
- központi kémény tisztítása 1 fm. 58,-
- füstcsatorna tisztítása 1 fm. 186,-
- akna tisztítása 1 db 994,-

4096 cm²-nél (64x64 cm/cm) nagyobb keresztmetszet esetén - központi kémény tisztítása 1 db 15.048,-
- ezek füstcsatornái 1 fm. 198,-
Gáztüzelésű berendezések kéményeinek ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása, tartozékaival együtt, égéstermék maradéktalan eltávolításának ellenőrzése, műszeres mérésrel keresztmetszettel függetlenül, négyévenkénti műszaki felülvizsgálattal (egységár Ft.)
- 60 kW alatti teljesítményű berendezések kéménye (üzem) 1 db 3.636,-
- 60 kW feletti teljesítményű berendezések kéménye (központi) 1 db 7.272,-
- füstcsatorna tisztítása 1 fm 58,-
1.3./ Szakvélemények készítése kéményvizsgálatok (külön megrendelés alapján)
- egyedi kémények használatbavétel előtti engedélyezés, ill. kivitelezés központi ellenőrzésről készülő szakvélemény 1 db 1.180,-
Gázbeutalással kapcsolatos szakvélemények
- egyedi kémények esetén 1 db 2.626,-
- gyűjtő kémények esetén 1 db 3.672,-
- üzemi-központi kémények esetén 1 kb 6.054,-
Az 1.3. pontban szereplő tevékenységek esetén a szolgáltatástól kiszámlázott díjat jogosult felszámítani. A fenti árak a 12% ÁFA-t nem tartalmazzák.

Farsangi névtörténet

(Vices etimológia)

A farsang eredete a múlt századokba vezethető. Már a régi rómaiak... Sőt, már a régi görögök elkészítették az első sört, sőt amióta a főnóciák megfőzték az első sört, alkalmat kerítettek arra is, hogy elfogyasszák azt. Ez volt a farsang. Egyesek a német Fasching szóból eredeztetik, amely a mulatság-sorozat német neve. A legújabb kutatások viszont azt mutatják, hogy ugyan a németektől vettük kölcsön ezt a szavunkat, de más néven. A szó valóban Vízkérésztől a Hamvázószerdáig tartó vígságokra utal, de nem úgy ahogyan eddig tartották. A mulat-

ságon berúgott emberek dalra fakadván különböző nótákat énekeltek, de az ital elvette hallásukat, s emiatt fals hangon énekeltek. Ezt a kifejezést aztán átvitték magára a tivornya-sorozatra is. És mivel egységes fogalmat jelöltek vele - egy idő után egybe is írták, imígy: Falshang. A há betű a kiejtésben elmosódott és mint nem ejtett hang, kihullott. A szóban szereplő „l” magánhangzó-ról pedig azt hitték, hogy első használói selypítve ejtették ki, tehát valójában a hangot kell ejteni.

g. j.

Birki Helga: Farsangi szesztestvér

Kész átverés az égből

(Folytatás a 4. oldalról)

Nemrégiben két kislány megölt egy sofőrt és ez már nem tv film valóság: gyermekek elástak egy embert. Nem a megyénkben, távolabb, de van-e ma távolság? Azt látjuk mindenütt nő a gyermekbűnözés.

Még ma a falunk óvó ernyője, hagyományos erkölce, az iskola figyelmeztető szava talán elég, talán még hat. De ezt nem mondhatjuk, hogy bennünket nem érint A gyermeki képzelet különösen ha túlterheljük a valóságátalannal nagyon veszélyes lehet. Tiltani? A tiltás sem feltétlenül megoldás mindig inkább a helyzetbevaló igazodás amiben nekünk felnőtteknek tennivalónk akad, egy kis felnőtt magyarázat arról hogy a külső máz, a mindig győzelem ez megtévesztő, nem ez a valóság és nem ez az igaz.

Egy osztálynyi gyermeket megkérdeztem: hogyan töltötték el egy hétvégét január 10 szombatot és január 11. vasárnapot. Azután érdeklődtem, hogy hány órát töltöttek a tv előtt és mit néztek? Az összesített válasz: Hat és fél óra átlagban, de volt aki 12 órától is többet. (Ezeket

a napokon igaz hó nélkül nagyon kellemes volt kinn az idő.) Mint kiderült szeretik a sorozatokat, a szappanoperákat... Kedvelt a Szupercsapat, Az úrközpont, A szerelem első látásra, A vészhelyzet és a többiek. És én mégis egy kicsit megnyugodtam mert az egyáltalán nem nemesítő, nem míves szórakozást nyújtó filmeket nagyon kedvelik de gyermeki érdeklődéssel fogadták a természetfilmeket, is: A hópárduc nyomában, Azok a csodálatos állatok, vagy a Kölyök klub műsorát, Azzal a gyermeki őszinteséggel aki a szépet és a jót keresi.

Biztos túl leszünk egyszer ezen az időszakon és majd válogatunk a műsorkínálatból rájövünk arra, hogy nem kell mindent megnézni. Jó volt hallani a gyermekektől hogy van példa a családi kártyázásra, társasjátékra, még az együttjárással, énekelgetésre is és ha több lesz az ilyen családi együtt-lét akkor nem lesz kész átverés ez az egész.

Vereb Csaba

FARSANGI VICC-KAVALKÁD

Monstre vicc összeállításunk is a farsangi és a téli időszakhoz illik. Na meg az ilyesmivel együtt járó italozáshoz, s ennek színhelyéhez, a kocsmához kapcsolódik.

Országúton

A farsang két alaposan beivott áldozata megy hazafelé a kocsmából a havas úton. A holdfényben egyszerűen látják ám, hogy sötétben előttük kanyarog az országút.

- Baj van, komám, folyóhoz értünk és én nem tudok úszni! - így az egyik.

- Akkor itt maradsz, mert én tudok - mondja a másik és beleugrik a sötét „folyamba.”

Hatalmas zuhanás, óbégatás, majd diadalmas kiáltás:

- Jöhetsz, komám, be van ez fagyva.

Az ártatlanság kora

Megy hazafelé a pityókás ember a csapszékéből. Alig áll a lábán, sőt el is zuhan egy kanális rácsos csatornafedele. Ott azonnyomban el is alszik. Reggelre felébred, két kézzel megragadja a rácsokat és kétségbeesetten kiabálni kezd: - Engedjenek ki, ártatlan vagyok!

A hős nyúl

Tök részegen megy a nyuszi hazafelé. Rettentően álmos, lefekszik hát egy bokor alatt, hogy kialudja magát. Meglátja ezt a róka, s lerohanja a könnyűnek ígérkező zsákmányt. Igenám, de éppen ezt cselekszi egy farkas is. A nyúl helyett egymásnak esnek, s olyan súlyos sérüléseket okoznak, hogy mindkettő holtan marad a csata színhelyén. Reggel felébred a nyúl, látja a két hullát, de seho-

gyan sem emlékszik vissza a részletekre:

- Nem lenne szabad berúgnom, úgy látszik olyankor nagyon agresszív leszek.

A sorrend

Lövöldözés tört ki a vadnyugati kocsmában. Az első golyó éppen a félszemű seriff maradék szemét találja el. A rend őre felrikkant:

- Ez az, fiúk, először mindig a lámpát kell kilőni!

Lakk

- Kifestette be a lovamat zöldre? - jön vissza az ivóba a kis cowboly harciasan.

- Én voltam - lép elő egy hústorny fenyegetően - van valami kifogásod ellene?

- Ó, semmi, csak azt akartam mondani, hogy megszáradt. Lehet lakkozni...

Dicsekvés

A kocsmá előtt egy lovat talál az utazó. Legnagyobb meglepetésére a paripa emberi hangon szólal meg:

- Uram én egyszer megnyertem az epsomi derbit!

Az utas lelkesedve szalad be a söntésbe: Uraim, ez világszenzáció! Egy ló a kocsmá előtt világosan érthető emberi hangon azt mondta, hogy egyszer megnyerte az epsomi derbit!

- Ne törődjön vele uram! Mindenkinek ezt mondja. Notórius hazudozó.

Szesztalalom

Három „ideiglenes” még a kivonulás előtt bemelegít a kocsmában. Kézzel is mutatják:

- Tri palinka, tri sör. A pincér kihozza az italokat, a vendégek megisszák. Ismét rendelkeznek.

- Tri palinka, tri sör!

Ez néhányszor megismétlődik. Az alkohol következtében egyikük lecsúszik az asztal alá, s nagy horkolással mindjárt elalszik.

Dva palinka, dva sör!

A pincér az asztal alá mutatván megkérdezi:

- Ennek ne hozzak?

- Nyet - szól a határozott válasz - on sajjor!

Alátét

Ugyanaz a helyzet, mint fentebb. Három felszabadító bemelegít a kocsmában. Sört rendelnek. A pincér kihozza a sört, három alátétet letesz az asztalra, rárakja a poharakat.

Amikor legközelebb hívják, látja elfogyott a sör, de nincsenek ott az alátétek sem. Biztosan

gyűjtik, s kihozza a második rundot. Aztán a harmadikat is, de miután megint eltűnt az alátét, nem hoz újakat.

A három oficér összenéz, s az egyik zavartan megkérdi:

- Keksz nyet?

A nagy ok

Álljon itt egy igaz történet is a szeszről, amelyik állítólag Szendrő Józseffel esett meg debreceni színi direktor korában. Józsi bácsi nagyon szerette az italt, olykor már délelőtt észre lehetett venni a járásán a töltést. Feltűnt ez az akkori pártbizottság vezetőinek, s az első titkár kiadta az ukázt a kulturális titkárnak:

- Beszéljetez már ezzel a Szendrő Jóskaival, mégiscsak túrhetero, hogy már kora délelőtt kacskaringósan megy az utcán.

A titkár félt a feladattól, mégsem tolhat le egy az ország egyik vezető aktorát, mint egy piás segédszínészt, de mit volt mit tenni, a parancs az parancs. Be is hívatta a pártbizottságra, mert akkoriban ez volt a módja. Amikor négy szemközti maradtak, szórmentén kezdte mondókáját:

- Azt beszéltek az emberek, hogy te... izé... szóval, hogy te dülöngélve szoktál menni az utcán. Igaz ez?

- Hát, igaz - ismerte be Szendrő - de ennek oka van!

- Oka? - kapott a szón a kényelmetlen feladattal megbízott titkár, remélvén, hogy valamilyen betegség viszi színusz vonalban

a színigazgatót. És mi ez az ok? Miért nem tudsz egyenes vonalban járni?

- Hát azért - mondta őszintén Szendrő - mert piállok.

Melyik oldalon?

Hasonló vonalban közlekedett gazduram is hazafelé a kricsmiből, de a járda keskeny volt neki, s az úton megy. Látja ezt a kislát és viszi a hírt a gazdaszszonyoknak:

- Idesanyám, idesanyám, jön már hazafelé az idesapám a kövesúton!

- Melyik oldalon?

- Mind a kettőben.

Farsangi bálban

Az első bálozó kislány egyik táncosa állandóan újra jelentkezett, ha lekérték tőle a lányt. A bál után meg is kérdezik a szülőket:

- Ki volt az a fiú, aki olyan hűségesen igyekezett veled táncolni?

- A nevét nem tudom, de valami gazdaszféle lehetett..

- Miből gondoltod?

- Hát abból, hogy egy cső tengerit hord a nadrágszébében...

Mikor iszunk?

Az alkoholista kérdezi az ismerőse:

- Te mikor iszol?

Az alkoholista eltűnődik:

- Én csak az ünnepeken: vasárnap és egyéb ünnepnapon, karácsonykor, húsvétkor, pünkösdkor, névnapon, születésnapon, házassági évfordulón, évfordulón, halotti toron, de számomra a hétköznap is ünnep. Hát te?

- Én? Amikor szomjas vagyok.

Az alkoholista megvetően:

- Mint az állat...

Birki Helga rajza

NYÍRACSAI FARSANGI ÉLET

Vezérciki

nyolcadik éve készül a Nyíracsaádi Élet, de eddig még soha nem volt farsangi száma. Igazán nem keltheti senki mulatósi hírnököt. Nyolc évenként egy farsang - igazán kibírható. Ha minden állampolgár nyolc év alatt csak egyszer mulatna, egy évben egyszer rúgna be... Hát, nem is tudom... A költségvetés, az tuti, hogy összeomlana. Mert tudják-e a kedves olvasók, hogy a farsangban csak legfeljebb tíz százalék az alkohol. A többi kilencven az adó. Ennél többet csak a benzinen keres az állam. Nemrégiben mondta a napokban Medgyessy Péter pénzügyminiszter a John Bull pubban: "Anak sokat uraim, minden nyelvtan kóty az államkasszát szűkíti." Én kívül is sok embernek ad nyelvtan a bor, a sör, a pálinka. És most nem is csak a szülő- és bortermelőkre, vendéglősökre, csaposokra, pincérekre. Itt vannak például az orvosok. Mit csinálnának, ha nem lenne beteg az italtól a gyomruk, májunk, vesénk, epénk, ha nem innánk el az eszünket? Mehetnének munkanélküli segélyre, éhkopp-sótt szomszjokoppra. Csak úgy kopogna a szemük! Bezzeg most van munkájuk, adunk nekik bőven.

Egyébként a régi öregek igen ellentmondásosan kezelték az italozást, a részegeskedést, a mulatót. Míg a farsangban az igazság rámutat, hogy az alkohol hatására merészek leszünk kimondani az igazat, addig a közmondássá nemesült jelszó (Az alkoholól, butit és nyomorba dönt), az alkoholizálás negatív hatásaira utal. Ámbár, ha meggondoljuk, hogy néha az igazság pusztá kimondása is ugyanilyen hatással járhat, nincs a kettő között ellentmondás.

A Ki levesre bort iszik, attól nem kérnek tanácsot azt sugallja, hogy nem minden fogás után szabad bort inni. Fel kell tételeznünk, hogy a privatizációs tanácsadók sohasem ittak levesre bort, hiszen annyi, de annyi tanácsot adtak, amiből aztán szépen tudtak maguknak rendelni a legdrágább borokból is. Jó

bor, jó egészség - mondták a régi és mai öregek. Igenám, de amikor a közmondás keletkezett, még nem ismerték a kánás borokat.

Az irodalom művelői a költők is gyakran megnyilatkoztak borügyben. S most nem olyanokra gondolok, akik mint Petőfi, csak a divat kedvéért ittak bordalokat, verseket, hanem valódi borisszákra, például Csokonai Vitéz Mihályra, aki kulcsához fordulva írt le szinte szerelmes szavakat: Drága kincsem, galambocskám/Csikóbőrös kulacsocskám. De Balassi Bálint is elhatárolta magát a józanoktól, amikor versének ezt a címet adta: Borivóknak való. Ady Endre inkább a rafináltabb szeszeket szerette, bár leírta ezt is: Fusson, akinek nincs bora. Egyesek szerint ez a sor arra vezethető vissza, hogy akinek van bora, és ivott is belőle, az ne fusson, ne sportoljon, mert az alkohol is doppingszernek számít.

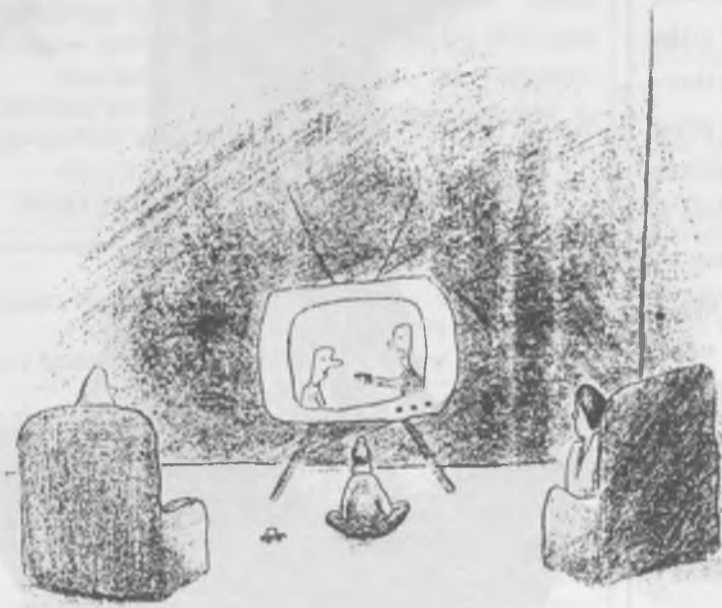
Most aztán illene visszatérni valamilyen aktuális mondanivalóhoz, hiszen anélkül nem vezérciki a vezérciki. Megvan! Választás előtt állunk, tisztelt honfitársaim! Akármilyen nagy ünnep is a farsang, nem szabad elfeledkezni erről. Jól fel kell készülni a választásra, nem csak úgy átabotában dönteni. Mindenki nézzen magába, vegye figyelembe az elmúlt négy évet, az elmúlt negyven évet, az elmúlt négyszáz évet! Mert nem mindegy, ám mit választ! De nem ám! Meg kell azt fontolni, felebarátaim! Mert egyszerűen csak elérkezik az igazság pillanata, amikor döntenie kell mindenkinek.

„Ez a kérdés, válasszatok!” - mondta a költő is. De mi hát a kérdés?

- Bort igyunk vagy sört? A magunk feleségével vagy a másokéval táncolunk? Előbb táncoljunk és aztán rúgjunk be, vagy előbb berúgunk és aztán táncoljunk?

S végül a legnagyobb: Ma menjünk haza a bálból, vagy holnap?

Göz József

Birki Helga illusztrációja

Kész átverés az égből

Megjelentek az égi csatornák. Itt van amire vágytunk, kinyílt a világ. Csak egy kapcsolat Amerikában vagyunk, vagy Kínában vagy másutt. Németül, angolul, lengyelül beszélnek, keresgélhetünk kedvünkre, márha van parabola antennánk. De akinek nincs az is legalább három magyar adást foghat. Kedvére, ízlése szerint. De sokat szidtuk az egyest meg a kettést. Volt sok kifogásunk summázva: nincs színvonal. A pedagógus, a szülő meg külön bosszankodhatott: ebből a gyermekek nem tanulnak semmit sem az agyukkal, sem a lelkükkel. No most aztán...

Az új csatornák beígérték közszolgálatot, beígérték a családszellemet is. Nem ígérték de kaptunk reklámot minden mennyiségben Van vetélkedő amennyit akarunk, olyan amilyen. Meg sorozat bővíben. Elég eligazodni köztük. Igazságtalan lennék ha azt mondanám, hogy nem lehet kikapcsolódni már csak keresgélés is egy jó műsor előtti program gerjeszve egy kis családi vitát. Van ahol a gyermekek döntenek, ha nincs

egyezség, még át lehet menni a nagyapák adásához, akiket aztán rá kell venni, hogy a megfelelő filmet nézzék az „elüldözött” szülőikkel együtt. Ők meg megértőek. Most megint azt a korszakot éljük amikor odaszegeződünk a székre a tv elé. Akik emlékezhetnek koruknál fogva, tudják a tv indulásakor néztünk mindent monoszkóptól monoszkópig. Bármit adtak. Most ugyanazt éljük. Tudok olyan esetről ahol egy este 6 filmet nézett meg a család. No egyet sem végig, hanem mind egyikből egy-egy kicsit. A történetek valamelyest követhetők voltak így is, dús fantáziával persze, mert ki-ki marad egy-egy fordulat elcsattant közben egy-egy pofon, egy lövés egy amerikai szeretlek szeretlek de hát talán ezek nélkülözhetők is voltak az érthetőség szempontjából. Meg aztán fejlődünk mindnyájan mármint hogy forgatókönyv íróvá, amerikai forgatókönyv íróvá: Tegyenek próbát kérdezzék meg a család tagjait, főként a gyermekeket nagy valószínűséggel megmondják előre a fordulatokat, meg a végét

pontosan. Egyik ismerősöm mondja, hogy felvett több filmet, hogy majd megnézi, aztán nem volt idő rá újabb film került a meg nem nézett videókazettára. A felnőttnak is nehéz kiigazodni, utólag okosnak lenni meg... hogy ezt sem volt érdemes megnézni késő. No de a felnőtt az felnőtt pihenni akar, kikapcsolódni.

Nekem mégis a gyermekekért fáj a szívem legjobban. Mert ők nem tudják hogy miről maradnak el, mit nem kapnak meg. Sokszor mondják, hogy nagyon jó műsort láttak a tévében. És mi tetszett? Mert van úgy, hogy amikor a gyermekeknek szól a műsor még otthon sincsenek, amikor otthon vannak már nem mindig igazán nekik valót nézhetnek. A kereskedelmi tv-k egész délutános ifjúsági műsort ígérték. Nem találom ezeket. Hát akkor mit látnak: öklöklést, kegyetlenkedést, talmi értéket. Csurog a vértől a film, még a mesealakok is csak küzdenek, harcolnak.

(Folytatása a 3. oldalon)

Szurkapiszka

Szűnyogh Szilárd elboruló tekintettel figyelte, ahogy felesége öngyűlölettel bizonytalan szárnycsapásokkal igyekszik megcélozni a fűzfalevelet.

- Vajon mit ittál már megint - vetette oda nyersen az asszonynak, amikor az végre megkapaszkodott mellette.

- Nem... nem tehetek róla - zizegte az asszony. A szemem kopogott az éhségtől, a szívókémmár majdnem beszáradt, amikor nem messzire innen megpillantottam egy embert, aki a földön feküdt. Óvatosan rászálltam, vigyázva megszürtam és mégsem igyekezett leütni, sőt, mintha még dorombolt volna is. Így aztán alaposan teleszívtam magam. Igaz, rettentően bűdös volt és a vére is olyan furcsa ízű, amilyenhez mostanában sokszor volt szerencsém.

- Már amennyire ezt szerencsének lehet nevezni - dohogott Szűnyogh Szilárd. - Te véralkoholt ittál. Ha ez így meg tovább, a végén még a kábítószerre is rászoksz. De én ezt nem fogom túrni. Vagy elmész elvonókúrára és iszod a konzerv-vért, vagy le is ú, fel is út! Miért nem veszel rólam példát? Hidd el nem is olyan nehéz egészségesen élni!

- Ugyan, ugyan, te könnyen beszélsz - dűnyögte akadozva Szűnyoghné - hiszen te vegeta... vegeta... vegetáriánus vagy, s különben is csak az én véremet szívod és... - de nem folytatta, mert a langyos esti szellő és a felszívódott vegygyümi pálinka hatására csöndesen elszunnyadt.

Kiss József

A legújabb viccek

Noha ismeretes, hogy egy újszülöttnek minden vicc új, azért nem szeretnénk ezzel visszaélni. Ezért közöljük azt a két viccet, amelyet a szerkesztő legutóbb hallott. Ezek is egy nagyobb vicc-családba, az orvos-beteg viccek közé tartoznak.

A megoldás

A férfi elkíséri feleségét az orvoshoz. A vizsgálat után utóbbi félrehívja a férjet, s közli vele a diagnózist.

- Uram, legyen erős. Az ön felesége vagy AIDS-es vagy Alzheimer kórbán (korai elbutulás) szenved.

- És én mit tehetek, kedves doktor úr?

- Nézze, uram, én a maga helyében elvinném a feleségét jó messzire a lakásuktól és magára hagynám. Ha ezután mégis hazatalál, az ég szerelmére, le ne fekdjön vele!

A vég

Az orvos pácienséhez - Uram, legyen erős! Ön olyan súlyos kórbán szenved, hogy már nem sok van hátra?

- Mennyi?

- Tíz...

- ...hogyhogy tíz? Tíz év, tíz hónap, tíz hét???

- ...kilenc, nyolc, hét hat...

Göz József

Éljenek a Valentinek...

...meg a szerelmesek! - tehetjük hozzá, hiszen a Nyugat-Európában elterjedt kultusz egyre inkább tért hódít Magyarországon is.

Teljesen véletlen, hogy éppen ezen a napon rendezik Nyíracsaádi és barátainak a bálját, de ha már így esett, hadd szóljunk erről az újabb keletű szokásról.

Ilyenkor a szerelmesek kölcsönösen megajándékozzák egymást.

Természetesen a hölgyeknek jár ki a nagyobb figyelmesség, de az urak sem neheztelnek meg, ha párjuk is jelét adja ennek. Mivel a legtöbb nyelvben a szeretet szóbeli megjelölése még annyira sem különbözik a

szerelmétől, mint a magyarban, nemcsak a szerelmesek napja ez, de minden szeretet kimutatására alkalmas ad.

Azt se hallgassuk el: vannak el-lenzői is.

No, nem a szeretetet ellenzik, hanem azt, hogy újabb, idegen ünnepet vonjunk be a magyar ünnepkörbe.

E vélemény hangoztatói azt mondják, hogy meg vannak erre a jól bevált napok, anyák napja, gyermeknap, a tavaly már nálunk is megemlegetett férfinap, s a nőnap.

Utóbbin sokan a régi rendszer stichjét érzik, de nincs igazuk, hiszen jóval a szocialista forradalmak előtt határozták el nem-

zetközi megünneplését. Egy szóval ki-ki maga döntse el, milyen formáját, alkalmát választja a szeretett személy iránti érzései kimutatásának. Lényeg, hogy szeressünk, s ne is mulasszuk el kinyilvánítani ezt.

Göz József